

รธน. มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง และมาตรา ๑๔๔ พ.ร.บ. ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๔ พ.ร.ฎ. ยุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔

พระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๔ กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๙ ซึ่งเป็นระยะเวลาหลังจากพระราชกฤษฎีกายุบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๙ ใช้บังคับจำนวน ๓๗ วัน เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง ที่บัญญัติให้กำหนดวันเลือกตั้งภายใน ๖๐ วัน เมื่อพิจารณาผลที่เกิดจากการดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ปรากฏผลการเลือกตั้งที่ผิดปกติจากข้อมูลจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนเมื่อรวมจำนวนบัตรที่ไม่ประสงค์ลงคะแนนเข้ากับบัตรเสียแล้วจะเกินครึ่งหนึ่งของจำนวนบัตรที่มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งที่เป็นบัตรดี รวมทั้งข้อมูลการดำเนินการเลือกตั้งในวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๙ ปรากฏว่ามีเขตเลือกตั้งหลายเขตที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งเพียงคนเดียวจากพรรคการเมืองเดียวซึ่งเป็นพรรคที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกเขตเลือกตั้ง และผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นไม่ได้คะแนนเสียงตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๗๔ ทำให้เกิดผลการเลือกตั้งที่ไม่เที่ยงธรรมและไม่ได้ผู้แทนปวงชนอย่างแท้จริงตามระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดคุหาเลือกตั้งให้ผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งหันหน้าเข้าคุหาเลือกตั้งโดยหันหลังให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้ง และประชาชนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งกับบุคคลภายนอกที่มาสังเกตการณ์ที่หน่วยเลือกตั้ง ทำให้การลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งอยู่ในวิสัยที่กรรมการการเลือกตั้งประจำเขตเลือกตั้งอันมีผู้แทนพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้นหรือที่ส่งสมัครแบบบัญชีรายชื่อซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนได้เสียในการเลือกตั้งร่วมเป็นกรรมการอยู่ด้วยสามารถมองเห็นการลงคะแนนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การจัดคุหารูปแบบดังกล่าวมีผลทำให้การลงคะแนนเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่เป็นการลงคะแนนโดยลับ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม ที่บัญญัติว่า “การเลือกตั้ง ให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ” ดังนั้นการเลือกตั้งดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒ มาตรา ๓ มาตรา ๑๐๔ วรรคสาม และมาตรา ๑๔๔ มาตั้งแต่เริ่มกระบวนการจัดการเลือกตั้ง จึงวินิจฉัยให้มีการเพิกถอนการเลือกตั้งดังกล่าว และให้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๑๖ วรรคสอง

ย่อโดย นายเจตน์สุภะภู ฤทธิชัยสถิตกุล
นักวิชาการคดีรัฐธรรมนูญปฏิบัติการ

นายธรรมรงค์ จันทร์คำ
ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๑๐

นางสาวธาริณี มณีรอด
ผู้อำนวยการสำนักคดี ๔

นายมนตรี กนกวารี
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านคดี รักษาการแทน
รองเลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ตรวจ